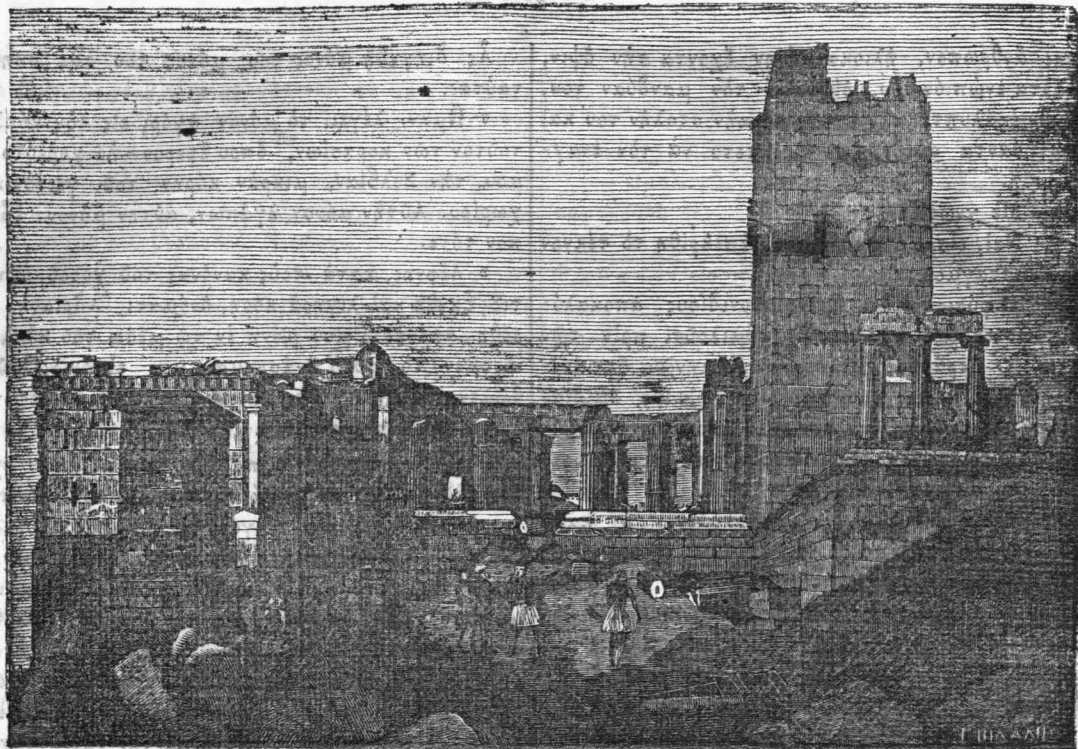

ΕΥΤΕΡΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

Φυλλιδ. 36.

Τόμος. Η'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1855.

ΓΕΡΑΡΔΟΣ ΝΕΡΒΑΛ.

(Εκ τῶν συγχρόνων τοῦ Εὐγενίου Μιρεκούρ.)

Θέλομεν σκιαγραφῆσαι τὴν εἰκόνα ἑνὸς τῶν εὐ-
τυχῶν ἐκείνων ἀνθρώπων, οἵτινες διέρχονται πα-
ρὰ τὴν πεζὴν ἡμῶν ἐποχὴν, χωρὶς νὰ προσθίξω-
σιν αὐτὴν, χωρὶς νὰ τὴν ἰδῶσι, πρὸς τὸ ἰδιανικὸν
πάντοτε ἐστραμμένοι καὶ οἰσινεὶ ἐλκόμενοι πρὸς
τὰς φωτοδόλους ἐκείνας χώρας τῆς ποιήσεως καὶ
τοῦ ἔρωτος, ἐν αἷς ἡ μὲν θλιβερά θετικότης τῆς
ζωῆς ἐξαλείφεται, ἄρχεται δὲ τὸ γλυκὺ ψεῦδος
τῶν ὀνείρων.

Ἐάν ἴδῃ ἕνα τοῦτων ὁ κακὸς ἄνθρωπος βεβαίως
θέλει κραυγάζει.

— Εἶναι παράφρων!

Ὁχι, ἀποκρίνομαι, ὄχι, κύριοι, εἶναι σοφός.

Ἐάν τὸ πνεῦμα ἔχῃ πτέρυγας καὶ ἐάν οὐ ἀδύ-
νατῆς συχάνικις νὰ τὸ ἀκολουθήσῃς ἐν τῇ πτήσει
του, μὴ φρόνει ὅτι ἐπλανήθη. Ἀγνοεῖς καὶ τὴν

ὁδὸν καὶ τὸν πρὸς ὃν ὄρον. Ὅταν νεφέλη καλύ-
πτῃ τὸν ἥλιον, μὴ λέγε, ὅτι ὁ ἥλιος εἶναι ἀφεγγής.
Σὺ μὲν εἶσαι ὑπὸ τὸ νέφος καὶ σκιάζεσαι, ἄνω-
θεν δὲ ὁ ἥλιος λάμπει ἐν ὅλῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ.

Ὁ Γεράρδος Νερβάλ ἐγεννήθη τὸ 1808, τὴν 21
Μαΐου εἰς Παρισίους. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἀρχαῖος ἀ-
ξιωματικὸς τῆς Αὐτοκρατορίας ζῇ εἰσέτι.

Ὁ Γεράρδος, παιδίον, μόλις ἐγνώρισε τὴν μη-
τέρα του, τὴν ὁποίαν ὁ πατὴρ του ἔσυρε μεθ' ἑαυ-
τοῦ εἰς τὰς ἐκστρατείας. Ἀνατρεφόμενος ὑπὸ τι-
νος θείου του εἰς τὰ περίχωρα τῶν Παρισίων,
εἰς τὰς τερπνάς πεδιάδας τῆς Ἑρμινομβίλλης, κα-
ταφυγίου ἄλλοτε τοῦ Ρουσῶ, ὁ παῖς ἐστερήθη μὲν
τῶν μητρικῶν θωπεϊῶν, ἀλλ' ἀπέκτησεν εὐρωστίαν
καὶ ὕγιαν.

Ἐτρεχεν ἀκωλύτως εἰς τὰ χλοερά λειβάδια, ἐ-
σκέρτα ὡς ἐρίφιον εἰς τὰ δάση, παρὰ τοὺς ρυά-
κας, καὶ ἐν μέσῳ τῆς ἐλευθερίας ταύτης καὶ τῶν
καλλωνῶν τῆς φύσεως ἠλικιούτο.

Ἐπιστρέφων ποτὲ ἐκ τινος τῶν ἐκδρομῶν τού-
των, τὴν ἐσπέραν ὥραίαις ἐαρινῆς ἡμέρας, εἰσῆρ-
χετο ἤδη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ θείου του, ὅτε εἶδεν αἰ-

φνης ἄνθρωπον, ἡλιοκαυμένην ἔχοντα τὴν ὄψιν, σπάντα ἐνώπιόν του, ῥίψαντα τὸν μανδύαν του, ὃν ἐκάλυπτε τὴν στρατιωτικὴν στολὴν του καὶ ἐρωτήσαντα αὐτὸν, ἐνῷ ἐῤῥίπτετο νὰ τὸν ἐναγκαλισθῇ.

— Μὲ γνωρίζεις ;

— Ναί, εἶσαι ὁ πατὴρ μου, ἀπεκρίθη τὸ τέκνον ἄνευ δισταγμοῦ.

— Ἡ φύσις διδὲι ἡμῖν αἰφνιδίους ἀποκαλύψεις. Οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας ὁμιλοῦσι πρὶν τῶν λόγων. Ὁ Γεράρδος ἦτο δεκαοκτῶ μηνῶν, ὅτε ἀνεχώρησαν οἱ γονεῖς του, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ διατηρήσῃ εἰς τὴν μνήμην του εἰμὴ ἀόριστόν τι ἀπεικόνισμα τῶν γεννησάντων αὐτὸν, καὶ ἐπὶ τῆς κοιτίδος του παριστάντων.

— Καὶ ἡ μήτηρ μου; ὑπετραύλισεν ὁ παῖς, πῶς εἶναι ἡ μήτηρ μου;

Ὁ ἀξιωματικὸς δὲν ἀπεκρίθη· ἔθλιψε περιπαθέστερον τὸ τέκνον εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ δύο δάκρυα ἔρρευσαν εἰς τὰ παρειάς του. Ἔδειξε τὸν οὐρανὸν εἰς τὸν Γεράρδον ὅστις ἐνόησε καὶ ἔκλαυσεν.

Ἡ μήτηρ του ἀπέθανεν εἰς Σελεσίαν ἀπὸ κακοήθους πυρετοῦ.

Ὁ πατὴρ, μένων ἤδη ἐν ἡσυχίᾳ διὰ τὴν ἐξορίαν τοῦ Ναπολέοντος εἰς Ἀσίαν Ἑλένην, ἐνησχολήθη περὶ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ υἱοῦ του.

Διατρίψας ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ τὰς παραδουναβίους ἡγεμονίας, προσωκειώθη τὴν γερμανικὴν διάλεκτον καὶ ἐγίνωσκεν ὀπωσοῦν καὶ τινὰς ἀνατολικὰς γλώσσας. Ὁ Γεράρδος, διδασκόμενος παρὰ τοῦ πατρὸς του, δύο ἔτη μόλις, μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ πατρὸς του, ἔγεινε πολὺγλωττος διὰ μακρᾶς σπουδῆς.

Τότε ἐστάλη εἰς Πιρσίους εἰς τὸ τοῦ Καρολουμάνου Γυμνάσιον Ἐνταῦθα ἦτο πρῶτος πάντοτε εἰς τὰς συνθέσεις, καὶ ὁ ἔσχατος εἰς τὰς θεματογραφίας, σημείον διακριτικὸν τοῦ ἐξόχου πνεύματος.

Ἡ μὲν σύνθεσις ἀπαιτεῖ μεγαλοφυΐαν, τὸ δὲ θέμα μόνον ὑπομονήν. Ἐνῷ ἡ σύντροφός του χωρεῖ μετὰ τὸλμης εἰς τὰ πρόσω, τὸ θέμα βαίνει ψηλαφητὶ, ὀπισθοδρομεῖ. Καὶ ἐκείνη μὲν εἶναι ἡ εἰκὼν τῆς προόδου, αἱ νίκαι παρακολουθοῦν τὰ βήματά της, τοῦτο δὲ ποτὲ δὲν ἐξέρχεται τῆς τροχίας του. Ἡ μὲν σύνθεσις εἶναι ἡ γενετήσιρα τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, τὸ δὲ θέμα παράγει τοὺς βασιλεῖς πολίτας.

Ὁ Γεράρδος διετέλει πάντοτε κατὰ τὰς διακοπὰς εἰς τοῦ θείου του. Κατὰ τὰς ἑορτὰς τῆς Ἑρμινοβίλλης, ἐχόρευε μὲ τὰς νέας χωρικὰς ἐπὶ εὐρυχώρου καὶ χλοεροῦ λειμῶνος, περιστεφομένου ὑπὸ πτελεῶν καὶ πλατάνων (1).

Ἄς διηγηθῇ μόνος του μόνος του τὰς σκηνὰς ταύτας.

« Ἡμῖν, λέγει, τὸ μόνον ἀγορὴ εἰς τὸν κύκλον τοῦτον τῶν κορασιῶν, ὅπου ἔφερον τὴν χορεύτριάν μου, τὴν Σουλβίαν, μικρὰν κόρην τοῦ γειτονικοῦ χωρίου. Αὐτὴν μόνον ἡγάπων, αὐτὴν μόνον ἔβλεπον τότε.

» Αἶφνης, κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ χοροῦ, ὕψηλῃ τις ξανθὴ καὶ λιγερὰ κόρη, ὀνόματι Ἀδριανή, εὐρέθη ἀπέναντί μου μόνη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κύκλου, εἶχομεν τὸ αὐτὸ ἀνάστημα, μᾶς εἶπον νὰ φιληθῶμεν, ἐνῷ ὁ χορὸς καὶ τὸ τραγοῦδι ἐστρέφοντο ζωηρότερον τοῦ πρώτου.

» Δίδων αὐτῇ τὸν ἀσπασμὸν τοῦτον, ἄκων σχεδὸν ἔθλιψα καὶ τὴν χεῖρά της. Οἱ λαμπροὶ βόστριοι τῶν μαλίων της ἔθιγον τὰς παρειάς μου. Ἐξ ἐκείνου, ταραχὴ τις ἄγνωστος μ' ἐκυρίευσεν. Ἡ ὥραία ἐχρεώσκει νὰ τραγωδήσῃ καὶ τῷ δικαίωματι τούτῳ νὰ ἐπανεῖλθῃ εἰς τὸν χορὸν. Ἐκαθήσμεν ὅλοι κύκλῳ της, καὶ πάραυτα, μὲ φωνὴν ἀνθηρὰν καὶ γλυκεῖαν καὶ ὕψιλῃν ἐτραγώδησε ἀρχαίαν τινα μυθωδίαν, πλήρη μελαγχολίας καὶ ἔρωτος, ἐξ ἐκείνων, αἵτινες διηγοῦνται τὰ δυστυχήματα βασιλοπούλας καθειργμένης κατὰ θέλησιν τοῦ πατρὸς της.

» Ἐνῷ δὲ ἔψαλλεν, ἡ σκιά κατήρχετο βαθμηδὸν ἐκ τῶν πυκνῶν καὶ ὕψηλῶν δένδρων, καὶ τὸ ἀνιτέλλον φῶς τῆς σελήνης ἐπιπτεν ἐπ' αὐτῆς μόνης, οὕσης χωρισμένης τοῦ κύκλου ἡμῶν.

» Ἐσιώπησε. Κανείς δὲν ἐτίλμησε νὰ διακόψῃ τὴν σιωπὴν.

» Τὸν λειμῶνα διεκάλυπτεν ἑλαφρὰ ὀμίχλη, ἐνομίζομεν ὅτι μετεφέρθημεν εἰς τὸν παράδεισον.

» Τέλος ἡγέρθη πρῶτος ἐγὼ, καὶ ἔτρεξα εἰς τὸν κῆπον τοῦ πύργου, ὅπου ἦσαν δάφναι φυτευμέναι ἐντὸς μεγάλων σινουργῶν δοχείων, ἔκοψα δύο κλῶνας καὶ φέρων αὐτοὺς εἰς τὸν κύκλον μας ἔπλεξα στέφανον ἐξ αὐτῶν καὶ ἔθεσα εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς Ἀδριανῆς. Τὰ στίλβοντα φύλλα τοῦ στέμματος ἔλαμπον ἐπὶ τῶν ξανθῶν βοστρύχων τῆς κόρης, [ἀμυδρῶς φωτιζόμενα ὑπὸ τῆς σελήνης.

» Ὁμοιάζεν οὕτως τὴν Μακαρίαν (Beata) τοῦ Δάντου, μειδιδῶσαν τῷ ποιητῇ πλανώμενῳ περὶ τὴν εἴσοδον τοῦ Παραδείσου.

» Ἡ Ἀδριανὴ ἡγέρθη,

» Ἀναπτύσσουσα τὸ ὕψιτενὸς ἀνάστημά της, μᾶς προσηγόρευσε διὰ χαρίεντος σημείου καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν πύργον.

» Μᾶς εἶπον ὅτι ἦτον ἡ ἐγγονὴ ἀπογόνου τινος ἐκ τῶν συγγενεῶν των πρὸς τοὺς ἀρχαίους βασιλεῖς τῆς Γαλλίας. Εἰς τὰς φλέβας αὐτῆς ἔρρεε

(1) Ἰδὲ τὰς σκηνὰς ταύτας ἐκτεθειμένας εἰς τὴν Σουλβίαν. Συνεξεδόθη ἐσχάτως μετὰ τῶν ἄλλων διηγημάτων τοῦ συγγραφέως, ἡ Ἀγγελικὴ, ἡ

Ἰέμι, ἡ Ὀκταβία, ἡ Ἰου, ἡ Αἰμιλία, ἡ Κόριλλα. Ἡ ἐπιγραφή τοῦ βιβλίου εἶναι αἱ Κόραι τοῦ πυρός.

τὸ αἶμα τοῦ Βαλουά, χάριν τῆς ἐορτῆς ἐκείνης τῇ ἐσυγχώρησαν ἡ ἀναμικθῆ εἰς τὰ παίγνια μας, τὴν ἐπαύριον δὲ ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν μονὴν, ἐν ᾗ ἐξεπαιδεύετο ».

Τὸ ἐπεισδιδόν τοῦτο τῆς νεότητος τοῦ ἥρωος μας εἶναι πραγματικόν, ἐξ αὐτοῦ δὲ ἀπεφασίσθη τὸ μέλλον τοῦ Γεράρδου Νερβάλ.

Ἐπανάλαβε τὴν ὁδὸν τοῦ Γυμνασίου του, φέρων ἐν τῇ καρδίᾳ του τὴν γλυκεῖαν καὶ φωτοδόλον εἰκόνα τῆς νέας, τὴν ὁποίαν θέλομεν ὀνομάζει Ἀδριανήν,

Ἀκροόμενος τὰς παραδόσεις τῆς φιλοσοφίας, ἐστιχούργησε πρὸς ἔπαιναν τῆς ξανθοκόμου ὀπτασίας τῶν λειμώνων τῆς Ἑρμιονομβίλλης. Ἡ φιλοσοφία καὶ ἡ ἐπιστήμη του ἅπασα συνεκεραλιούτο εἰς τὸ αἶσθημα τοῦτο.

« Πλησιάζουσιν αἱ διακοπαί, ἄρα θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ ἀγροπούργιον, λοιπὸν θέλω δυνηθῆ νὰ τὴν ἐπανίδω ».

Ἀλλὰ φεῦ! Τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἡ Ἀδριανὴ δὲν εἶχε διακοπὰς. Ὁ Γεράρδος ἔμαθεν ὅτι τὴν προσδιώριζον εἰς τὸν μοναχικὸν βίον, καὶ τὸ κάλυμμα τῆς δοκίμου ἔμελλε νὰ ἐνδύθῃ ἐν τῇ μονῇ της. Οὕτως ὁ νεανίας ἔβλεπε καταστρεφόμενους ὅλους τοὺς ὀνείρους του.

Κατεφυγε τότε εἰς τὴν μελέτην ὅπως ἀπαλλαγῇ τῆς ἀπελπισίας. Ἡ μόνη σχεδὸν ἀνάγνωσις του ἦσαν τότε αἱ γερμανικαὶ ποιήσεις. Τῷ ἤλθε κατὰ νοῦν νὰ μεταφράσῃ τὸν Φαῦστον τοῦ Γαίτη (Gæthe) ἐν μέρει εἰς πεζὸν λόγον καὶ ἐν μέρει διὰ στίχων. Εἶναι δὲ καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἡ ἀρίστη μετάφρασις τοῦ ἀριστουργήματος τούτου τῆς γερμανικῆς ποιήσεως.

Πολλάκις καὶ αὐτὸς ὁ μέγας ποιητὴς ἐπήνεσε τὴν μετάφρασιν.

Ἐσπέραν τινὰ περὶ τὰ μέσα τοῦ ἔτους 1827 ὁ Γαίτης συντρώγων μετὰ τοῦ Ἑκερμάνου, ἐφυλόλογε βιβλίον τι κείμενον ἐνώπιόν του, περιτρέχων τῇδε κακίῃ σελίδας τινὰς καὶ ἐδαψίλευε συνεχῶς δείγματα ἐπιδοκιμασίας ζωηροτάτης.

— Τί ἀναγινώσκεις αὐτοῦ διδάσκαλε; τὸν ἥρω-
τησεν ὁ ξένος του.

— Μετάφρασιν τοῦ Φαῦστου μου εἰς τὴν γαλλικὴν, ὑπὸ Γεράρδου Νερβάλ, ἀπήντησεν ὁ Γαίτης.

— ὦ, καί τὴν γνωρίζω, εἶπεν ὁ Ἑκερμάνης μετ' ὕψους ἐλαφρὰς περιφρονήσεως, ὁ μεταφραστὴς εἶναι νεανίας δεκαοκταετής. Ἡ μετάφρασις πρέπει νὰ ὀξῇ γυμνασίον.

— Δεκαοκταετής, ἐκραύγασεν ὁ Γαίτης, λέγεις, ὅτι ὁ μεταφραστὴς μου εἶναι δεκαοκταετής;

— Μάλιστα, διδάσκαλε. Ἐξέτασα καὶ τὸ πρᾶγμα εἶναι θετικόν.

— Ἐ, λοιπὸν, σημείωσον ὅτι θὰ σὲ εἰπῶ. Ἰπολαβὼν εἶπεν ὁ ποιητὴς. Ἡ μετάφρασις αὕτη εἶναι ἀριστούργημα ὕψους. Ὁ γράφας αὐτὴν θὰ γείνη εἰς τῶν κορυφωτέρων καὶ ἀρίστων συγγραφέων τῆς Γαλλίας.

— Τὸ πιστεύεις; εἶπεν ὁ Ἑκερμάνος ἐν ἀμνηχανίᾳ.

— Ἀκούεις τὸ πιστεύω! καὶ δὲν ἀνέγνωσας λοιπὸν τὸ βιβλίον τοῦτο.

— Ὁμολογῶ, διδάσκαλε, ὅτι ἡ ἡλικία τοῦ μεταφραστοῦ δὲν μ' ἐνέπνεε πολὺ θάρρος.

— Εἶχες ἄδικον τότε. Δὲν ἀγαπῶ πλέον τὸν Φαῦστον εἰς τὸ γερμανικόν. Ἀλλ' εἰς τὴν γαλλικὴν ταύτην μετάφρασιν τὰ πάντα λαμβάνουν νέαν ζωὴν καὶ ἀνθρωπότητα! . . . Ἀναδαίνουσι εἰς τὴν κεφαλὴν μου καπνοὶ φιλοδοξίας, ὅταν συλλογίσθῃ ὅτι τὸ βιβλίον μου λαμβάνει καλλονὰς μεταφραζόμενον εἰς γλώσσαν ἐφ' ᾗ ἐδαψίλευεν ὁ Βολταίρος πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν. Τὸ ἐπαναλαμβάνω, ὁ νέος οὗτος ἔχει λαμπρὸν μέλλον.

Ὁ λαμπρότερος ἔπαινος δὲν ἀξίζει τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο, καὶ ὁ Νερβάλης δικαίως πρέπει νὰ καυχᾶται ἐπ' αὐτῷ. Ἀλλ' ὅμως κανεὶς τῶν γνωρίζοντων αὐτὸν δὲν ἐνθυμεῖται νὰ τὸν ἤκουσέ ποτε διηγούμενον τὸ ἀνέκδοτον.

Ὁ μεταφραστὴς τοῦ Φαῦστου καὶ τοσοῦτων ἄλλων ἐξόχων συγγραμμάτων, δι' ὧν πλουτίζεται καθεκάστην ἡ ὑγιὴς φιλολογία, εἶναι ὁ ἀπλούστερος, ὁ μετριοφρονέστερος ἄνθρωπος.

Οὐδόλως μιμεῖται τὸ παράδειγμα τῶν πλείστων συγγραφέων μας, οἵτινες καθεκάστην σαλπίζουσι μεγαλοφώνως τὸν ἴδιον ἔπαινον.

Γλυκὺς ὡς ἄρνιον, δειλὸς ὡς νέα λόρῃ ὁ Γεράρδος ποτὲ δὲν περιαυτολογεῖ. Ἐρυθρίᾳ, ὅσκις ἀποφαινοῦνται μετ' ἑπαινῶν περὶ τῶν συγγραμμάτων του (*) φρονεῖ ἑαυτὸν τὸν ταπεινότερον καὶ τὸν τελευταῖον στρατιώτην εἰς τὰς τάξεις ἐκείνας τῶν γραμμάτων, ἐνθα τοσοῦτοι φρονοῦσιν ἑαυτοὺς ἥρωας καὶ ὑψοῦσιν ὑπερῃφάνως τὴν κεφαλὴν των. Συλλελεγμένος ἀπαύστως ἐν τῷ ἑαυτοῦ λογισμῷ εὐρίσκων πάντοτε ἐν τῇ γλυκεῖᾳ αὐτοῦ φιλοσοφίᾳ περηγορίαν εἰς τὰς ἀδικίας καὶ τὰς θλίψεις, κατ' οὐδενὸς παραπονούμενος οὐδένα φθονεῖ.

Ὁ Νερβάλης γινώσκει ὅτι ὑπάρχουσι δύο εἶδη φιλόλογων, οἱ μὲν τρέχουσι τοῖς ποσὶ οἱ δὲ σκέπτονται.

Ἐκεῖνοι μὲν πολλάκις ἐν μόνον ἄρθρον, μίαν ποιήσιν, ἐν βιβλίον ἐδημοσίευσεν, ὑπὸ μυρίας ἐπαναληφθὲν μορφάς. Ἡ μελέτη δὲν ἀσχολεῖ αὐτοὺς, φέρουσιν ἀντὶ παντὸς ἐποδίου ἀσκὸν πεφυσιωμένον ὑπὸ τῆς ὑπερῃφάνειας καὶ ἀναγκαιῶς τρέχουσι ταχύτερον τῶν ἄλλων καὶ ἀρπάζουσιν ἀβρόχοις ποσὶ σταυροὺς καὶ συντάξεις.

Οὗτοι δὲ, ἀπ' ἐναντίας, ὠχρίωσιν ἐν ταῖς ἀγρυπνίαις, δὲν κινοῦσι τοὺς πόδας των, ἀλλ' ἐργάζονται διὰ τῆς κεφαλῆς των, προάγουσι πολλὰ καὶ δὲν ἀπολαμβάνουσι τίποτε. Τὸ πρᾶγμα εἶναι λογικόν.

Οἱ μὲν εἰσὶν οἱ κηρῖνες, οἱ δὲ αἱ μέλισσαι.

(*) Κατὰ τοῦτο, ὡς καὶ κατὰ τὰ ἄλλα, ἡκιστα ὁμοιάζουσιν αὐτῷ, καὶ παρ' ἡμῖν, μεγάλοι τινες συγγραφίσκοι μας!

Ὁ Γεράρδος καλλιεργεῖ μόνους τοὺς λειμῶνας τῆς φαντασίας, ποτὲ δὲν μίγνυται εἰς τὰ τῆς πολιτικῆς ὧν ὁ καρπὸς εἶναι πικρός.

Ἀλλ' ἐπανεέλθωμεν εἰς τὴν βιογραφίαν τοῦ ποιητοῦ μας.

Ὁ Βερλιόζ εὔρε τοὺς χοροὺς τοῦ Φαύστου τοσοῦτον λαμπροὺς, ὥστε ἐζήτησε τὴν ἄδειαν παρὰ τοῦ συγγραφέως νὰ τοὺς μελοποιήσῃ. Ὁ δὲ ἐκδότης τοῦ Ἑρμοῦ φιλολογικῶς συγγράμματος, ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ ἄρθρα. Ἐδημοσίευσεν λοιπὸν ἐν τῷ Ἑρμῇ καὶ ἄλλας γερμανικὰς μεταφράσεις, καὶ ὥραίας ποιήσεις (1828), ἦτο δὲ τότε εἰκοσαετής.

Ἡεὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1830 ἐδημοσίευσεν πλήρη συλλογὴν τῶν γερμανῶν ποιητῶν. Ἐγένετο δὲ τότε ἐνῆλιξ καὶ κύριος τῆς περιουσίας τῆς μητρὸς του. Ἀλλὰ τί πρὸς αὐτὸν τὰ πλούτη, ὅταν δὲν δύναται νὰ τὰ προσφέρῃ εἰς τὴν νέαν τὴν ὁποῖαν ἀγαπᾷ; Ἡ Ἀδριανὴ ἔλαβε τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Ἀπώλετο αὐτῇ διὰ παντός.

Ἐσπέραν τινα, εἰς τὸ Μελόδραμα, καθήμενος πλησίον τῆς ὀρχήστρας ὁ νέος θεώρει τὴν παράστασιν μετ' ἀδιαφορίας, ὅταν αἰφνης κυριεύεται ἀπὸ βίαιον κλονισμόν.

Ἀπέναντι αὐτοῦ εἰς τὴν σκηνὴν παρίσταται τραγωδίστριας τις.

Ἡ μορφή τῆς τραγωδίστριας ταύτης, τὸ ἀνάστημά της, ἡ μακρὰ χρυσοὴ κόμη της, τὰ πάντα τοῦ ἐνθουσιάζουσι τὴν Ἀδριανήν. Ψάλλει καὶ ἡ φωνὴ ἐκείνης εἶναι ἡ τῆς νέας τοῦ λειμῶνος.

— Ὦ! ὄχι, ὄχι! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Γεράρδος, δὲν εἶναι αὕτη! μ' ἀπατᾷ ἡ φαντασία!

Καὶ ὁρμᾷ ἔξω τοῦ θεάτρου παράφρων, πυρέσσων.

Μετὰ παρέλευσιν τετάρτου τῆς ὥρας ἐπανέρχεται, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ παθαίνει καὶ ἡδῇ. Ἡ μορφή τῆς Ἀδριανῆς εἶναι ἐνώπιόν του. Εἰς τὸ μεταξὺ τῶν δύο πράξεων, ὑπάγει εἰς τὰ προσκύνια, ζητεῖ τὴν γυναῖκα, ἥτις ἀτάραχος συνδιαλέγεται μετὰ τῶν περιστοιχιζόντων αὐτὴν θεραπευτῶν καὶ λάρτρων.

Ὁ Γεράρδος πλησιάζει καρδιοπάλλων. Ἐκείνη τὸν βλέπει ἀδιάφορος. Ἀλλὰ καθ' ὅσον πλησιάζει, ἐκπλησσεταὶ ἐπὶ μᾶλλον διὰ τὴν ὁμοιότητα. Οὐδεμία πλέον ἀμφιβολία. Ἡ γυνὴ ἐκείνη εἶναι ἡ Ἀδριανή!

Βλέπων αὐτὴν μειδιῶσαν πρὸς τὰς θωπείας καὶ τὰς τετριμμένας φιλοφρονήσεις, αἰτίνες τῇ δαψιλεύονται παρ' ὅλων, περιβρέεται ψυχρῇ ἰδρωτί, δὲν τῇ ὁμιλεῖ καὶ ἀπομακρύνεται.

Τὸ πρῶτ' ἀμφιβάλλει· πάλιν.

Ἡ Ἀδριανὴ θεατρίστρια! πῶς εἶναι δυνατόν! Μία ἀπόγονος τῶν Βαλουά, μία εὐγενὴς κόρη, ἀνατραφεῖσα ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ βωμοῦ, νὰ μεταθῇ διὰ μιᾶς ἀπὸ τοῦ μοναστηρίου εἰς τὴν σκηνήν!

— Ὁ μᾶθω τὴν ἀλήθειαν! κραυγάζει.

Καὶ τρέχων εἰς τ' ἀμαξοστάσια, μετὰ τρεῖς ἡ

τέσσαρας ὥρας εὐρίσκεται εἰς τὸ χωρίον, τὸ ἰδὼν τὰ παίγνια τῆς παιδικῆς ἡλικίας του.

Ὁ γηραιὸς θεὸς τοῦ ἀπεβίωσε. Δὲν γνωρίζει κανένα σχεδόν. Ἀλλ' ἀδιάφορον, ἐρωτᾷ πάντας. Πλὴν τίποτε δὲν πληροφορεῖται. Τέλος, χωρική τις τοῦ μέρους, ἡ Σιλβία, αὐτὴ ἐκείνη ἡ κόρη, τὴν ὁποῖαν ἄλλοτε εἶχεν ῥοδηγήσει εἰς τὸν χορὸν τοῦ πύργου, καὶ παρήτησε χάριν τῆς Ἀδριανῆς, βαρυνθεῖσα ν' ἀκούῃ ἐπαναλαμβανομένην τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν.

— Ποῦ εἶναι, ποῦ εἶναι ἡ μοναχὴ; Εἶπεν. Ἀ! ἐτελείωσε κάκιστα!

Εἰς μάτην ἐζήτησεν ὁ Γεράρδος νὰ μάθῃ πλεονέστερα· τίποτε δὲν κατώρθωσεν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἥρκει εἰς τὸν νέον, ἵνα συμπεράνῃ, ὅτι ἡ τραγωδίστρια καὶ ἡ Ἀδριανὴ ἦτο ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐπιστρέφει εἰς Παρισίους καὶ εὐρίσκεται τὴν ὁγδόν ὥραν, καθήμενος πάλιν εἰς τὴν θέσιν του, ἐν τῷ θεάτρῳ.

— Ὁ μὴ ὑπάγω εἰς τὴν ἐστίαν (foyer) τῶν τραγωδιστῶν, θὰ τῆς ὁμιλήσω, εἶπεν ὁ Γεράρδος.

Ἀλλ' ἐπανεῦρε τὴν ὥραίαν τραγωδίστριαν ἐν μέσῳ τοῦ αὐτοῦ κύκλου τῶν λάτρων. Τότε δὴ τότε ἠσθάνθη τὴν καρδίαν σπαραχθεῖσαν, οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐπληρώθησαν δακρύων, καὶ ἀπῆλθε τοῦ θεάτρου, ὅπως καὶ τὴν προτεραίαν.

Σκέπτεται, καὶ ἀποφασίζει νὰ προτείνῃ εἰς τὸν Α. Δουμᾶ νὰ γράψωσιν ὁμοῦ ἐν μελόδραμα!

— Μελόδραμα! κραυγάζει ὁ ποιητὴς Ἑρρίκου τοῦ Γ'. ἐπρωτίμων δράμα τι.

— Ὁχι, ὄχι! ἀπαντᾷ ὁ νεανίας, μ' ἀναγκαιοῦ μελόδραμα. Ἰδοὺ ἡ ὑπόθεσις, ἡ ἐπιγραφή καὶ τὸ σχέδιον.

Ἡ ἐπιγραφή ἦτο ἡ Βασίλισσα τοῦ Σαβᾶ... καὶ τὸ μελόδραμα ἀνεδέχθη νὰ μελοποιήσῃ ὁ Μειερβέρ.

Ἰδοὺ εὗρον τὸ μέσον νὰ τῆς ὁμιλήσω κατὰ τὰς ἐπαναλήψεις.

Μὴ νομίση ὁ ἀναγνώστης ὅτι γράφομεν μυθιστόρημα.

Χαράττομεν τὴν εἰκόνα τοῦ Νερβάλ, χωρὶς νὰ προσθέσωμεν τὸ ἐλάχιστον εἰς τὴν παράστασιν τῆς τρυφερᾶς, τῆς δειλῆς, τῆς μελαγχολικῆς καὶ ρεμβώδους ταύτης ψυχῆς... Ἀδύνατον νὰ γράψωμεν τὸν βίον αὐτοῦ, χωρὶς νὰ παρεμβάλλωμεν τὸν ἔρωτα τοῦτον, ὅστις συνυφάνθη, οὕτως εἰπεῖν, μετὰ τῆς ὑπάρξεώς του, καὶ ὃν οὐδ' αὐτὸς ὁ θάνατος ἔσχυσε ν' ἀποδιώξῃ τῆς καρδίας του.

Ἀλλ' ἐψεύσθη ὁ δυστυχὴς καὶ πάλιν εἰς τοὺς ὀνείρους του!

Ὁ Μειερβέρ, δυσαρεστηθεὶς μετὰ τοῦ Δουμᾶ, τοῦ ἐπέστρεψεν ἀτελεῖς τὸ μελόδραμα. Τότε ὁ ποιητὴς μας ἀπεφάσισε νὰ γράψῃ διεξοδικὴν φλογερωτάτην ἐπιστολὴν πρὸς τὴν τραγωδίστριαν, περιέκλειεν αὐτὴν εἰς ἀνθοδέσμη, τὴν ὁποῖαν ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἀδριανὴν διὰ τινος ὑπηρετοῦ τοῦ

θεάτρου, καὶ ἐνοικιάσας αὐθημερὸν ταχυδρομικὴν ἄμαξαν, ἤλασεν ἀπὸ ρυτῆρος εἰς Νεάπολιν.

— Τρέλλα! τρέλλα, θὰ κραυγάζωσιν οἱ πεῖσοι τῶν ἀνθρώπων. Μίαν θεατρίστριαν δὲν ἐτόλμα νὰ ἐμιλήσῃ!

— Ναι βεβαίως! αὐτὸ τοῦτο εἶναι τὸ μυστήριον τῶν ποιητῶν. Ἡ πραγματικότης τοῦ φοβίζει. Δὲν θέλουν νὰ πλησιάσωσιν εἰς αὐτήν. Ἀπαύστως ζητοῦν πρόφασιν ἵνα μένωσιν εἰς τὰς χώρας τῆς ἀπάτης, καὶ τοῦτο ὁρμεμφύτως, ἐκουσίως μετὰ τῆς σκεπτικωτέρας ἀθωότητος, καὶ νομίζοντες ἐαυτοὺς δυστυχεῖς ἐκ τῶν χιμαιρικῶν προσκομμάτων, τὰ ὁποῖα αὐτοὶ ἐαυτοῖς ὑπεγείρουσιν.

Ἐλέγχετε ἐν τούτοις αὐτὸν ἐπὶ παραφροσύνῃ, ἀχάριστοι! Ἀλλὰ εἰς τί ἄλλο χρεωστεῖτε τὰ θελκτικὰ αὐτοῦ διηγήματα, ὧν τινα ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν δύο κόσμων;

Ἀνεγνώσατε ἄλλοτε θαυμασιώτερον τὸ αἶσθημα, λεπτοτέραν τὴν ἰδέαν, ἐντελεστέρον τὸ ὕφος;

Ὁ Γεράρδος Νερβάλης ὑπαγορεύει καὶ γράφει ἢ παρθένος τῶν ἀγῶν ἐρώτων.

Ἐξ ὅλου τοῦ σωροῦ τούτου τῶν βιβλίων, ὅσα ἀπὸ εἰκοσι πέντε ἐτῶν πληροῦσι τὰ ἀναγνωστήριά μας, δὲν θὰ μένουν εἰς τὸ τέλος τῆς ἑκατονταετηρίδος ταύτης (καὶ σημειώσετε καλῶς τοῦτο) εἰμὴ τὰ ἑκκαθαρισθέντα μυθιστορήματα τοῦ Βαλζάκ, τρεῖς ἢ τέσσαρες τόμοι τῆς Γεωργίας Σάνδης καὶ τὰ συγγράμματα τοῦ Νερβάλ.

Ναι μὲν, τὰ συγγράμματα ταῦτα δὲν διακρίνονται κατὰ τὴν εὐρεσιν· ἀλλ' εἰσὶ γεγραμμένα διὰ τῆς ἐντελοῦς ἐκείνης καλλιαισθησίας, τῆς θελκτικῆς ἐκείνης οἰκονομίας τῆς φράσεως καὶ τῆς θαυμασίας γλυφῆς τῆς ἰδέας, ἅτινα διακρίνουσι τὰ βιώσιμα ἔργα.

Ὡς μυθιστοριογράφος ἀδρὸς, εἰκονικὸς καὶ κομψὸς, ὡς συγγραφεὺς διακρινόμενος ἐπὶ καλλιαισθησίᾳ καὶ ἀμεμπτος τὸ ὕφος, ὁ Νερβάλ εἶναι ἀνώτερος τοῦ Δουμά καὶ τοῦ Εὐγενίου Σιου.

Ὁ Γεράρδος μετεχειρίσθη μέσον ἄριστον πρὸς ἱασιν τῆς καρδίας του, τὴν φυγὴν μακρὰν τῆς ἀναισθητοῦ γυναικὸς, ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ὠφέλησεν αὐτόν.

Παραμείνας εἰς Μασσαλίαν καὶ λουόμενός ποτε εἰς τὴν θάλασσαν, ἀπαντᾷ αἰφνης ἐντὸς τῶν κυμάτων λουομένην ὡσαύτως Ἀγγλίδαν τινά, πλέουσαν ὡς σειρήνα. Σπεύδει νὰ βυθίσῃ ὅπως ἀποφύγῃ τὴν ὀπτασίαν ταύτην, ἀλλ' ἡ σειρὴν βυθίζει καὶ αὐτὴ καὶ εὐρίσκεται πλησίον του, ὅτε ὁ Γεράρδος ἀνέδυσεν.

Ὁ Γεράρδος ἤθελε νὰ μείνῃ πιστὸς εἰς τὰς ἀναμνήσεις του. Ὑποδέχεται ψυχρῶς τὴν θεότητα, σείει τὴν ὕδατι περιβρεομένην κεφαλὴν του καὶ φεύγει σκίζων τὰ κύματα, ὡς τις Τριτῶν ὑπεροπτικός.

Γινώσκων, ὅτι ἡ Ἀγγλὶς ἐμελλε νὰ ταξειδεύσῃ διευθύνθῃ διὰ τῆς Νικαίας καὶ τῆς Φλωρεντίας, ἵνα μὴ συναντηθῇ μετ' αὐτῆς.

Ἀλλ' οἱ περιηγούμενοι τὴν Ἰταλίαν, χάριν τέρψεως, ἀδύνατον νὰ μὴ συναντηθῶσιν. Ὁ ποιητὴς μας ἀπήντησε τρεῖς τὴν ὡραίαν Ἀγγλίδαν, κατὰ τὰς ἐκδρομὰς του, καὶ ἂν δὲν τὸν ἐκράτει ὁ ἔρως τῆς Ἀδριανῆς, ὁ Γεράρδος ἤθελεν εἶναι τὴν ὥρην βαθυπλουτὸς τις λόρδος καὶ μέλος τῆς Βουλῆς τῶν κοινοτήτων, ἐν Ἀγγλίᾳ.

Ἐξ Ἰταλίας ὁ Γεράρδος ἔγραψε δύο νέας πυριφλεγεῖς ἐπιστολάς τῇ Ἀδριανῇ καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐπέστρεψεν ἐν Γαλλίᾳ διὰ νὰ λάβῃ τὴν ἀπάντησιν.

Στερούμενος ἤδη πάντος μέσου ὑπάρξεως ἐδέχθη νὰ γράφῃ τὰς θεατρικὰς ἐπιφυλλίδας εἰς τὴν ἐφημερίδα Τύπο ν, καθ' ὅσον ἐν αὐταῖς ἡδύνατο διηνεκῶς νὰ ψάλλῃ τοὺς ἐπαίνους τῆς θεότητός του.

Παραλείπομεν τὰς λοιπὰς λεπτομερείας τοῦ γάλλου συγγραφέως περὶ τῶν φαντασιοπληξιών τοῦ παραδόξου τούτου ἀνθρώπου, καὶ ἀναφέρομεν τὴν ἐξῆς.

Ἠγόρασέ ποτε κλίνην ἀντὶ 8,000 φράγκων.

Ἀλλ' ἡ κλίνη αὕτη εἶναι ὁλόκληρος ἱστορία ποιήσεως καὶ ἔρωτος.

Ἡ κλίνη ἀνῆκεν εἰς τὴν Μαργαρίτην Βαλουά, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἠνιάζετο τὸ 1819 εἰς Τούρ. Ἐκαστος ἐννοεῖ, ὅτι ἡ Βαλουά αὕτη ἦτο μία τῶν προγόνων τῆς Ἀδριανῆς.

Τοποθετήσας τὴν κλίνην ταύτην εἰς τὴν οἰκίαν του, εἰς ἣν ἠναγκάσθη νὰ τὴν ἐμβάσῃ, χαλῶν θύρας καὶ εἰσόδους, ὁ ποιητὴς κατακλίνεται παρ' αὐτὴν, φερόμενος ὑπὸ αἰσθήματος σεβασμοῦ καὶ ἐρωτικῆς, οὕτως εἰπεῖν, προλήψεως.

Τὸ στοιχεῖον τοῦ ἀνθρώπου τούτου εἶναι τὸ αἰφνίδιον.

Ἐσθίει ὅπου δύναται, κοιμάται ὅπου εὐρεθῇ, ἐργάζεται πανταχοῦ, εἰς τὰς ὁδοὺς, εἰς τὰς λιθοστρώτους, εἰς οὐδένα βλέπει, μεμονωμένος ἐν μέσῳ τοῦ μεγαλειτέρου πλήθους, χαράττει διὰ μολυβδίδος μίαν φράσιν, ἔπειτα ἄλλην, καὶ περαίνει οὕτως ἐν βιβλίῳ.

Ἀλλὰ φθάνομεν εἰς ἐποχὴν ὀλεθρίαν, εἰς ἣν τὸ πένθος ἐκάλυψε τὸν ποιητὴν καὶ τοὺς ἔρωτάς του.

Ἡ Ἀδριανὴ ἀπέθανε σχεδὸν αἰφνιδίως ἐν μέσῳ τῶν θριάμβων τῆς καὶ ἐν ὅλῃ τῇ λάμπει τῆς καλλονῆς τῆς.

Συμφορὰ κατὰ τῆς ὁποίας οὐδεμία ἴσχυσε παρηγορία ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Γεράρδου. Οἱ Παρίσιοι εἶναι τοῦ λοιποῦ δι' αὐτὸν διαμονὴ ἀνυπόφορος, οὐδὲ δύναται νὰ μείνῃ εἰς τὸν αὐτὸν τόπον· τὸν βλέπει κυριευμένον ὑπὸ τοῦ δαίμονος τῶν περιηγήσεων. Τρέχει ἀπὸ δύσεως εἰς ἀνατολὰς καὶ ἀπὸ μεσημβρίας εἰς ἄρκτον, μεταβαίνων ἀπὸ Ρώμης εἰς Βενετίαν, ἀπὸ Βιέννης εἰς Βερολίνον, ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Αἴγυπτον, ὅντα σήμερον εἰς τὴν Εὐρώπην, αὐριοὺς εἰς Ἀφρικὴν ἢ Ἀσίαν, ἀπαράλλακτα ὡς τὸν ἡμέτερον Ἀλέξανδρον Σούτσον.

Τὸ βαλάντιόν του εἶναι κενόν, ἀλλὰ τῷ εἶναι ἀδιάφορον· ἐπαφίεται ὡς τὸ παροδικόν πτηνόν, εἰς τὸν ἀνεμον τῆς προνοίας. Εἰς ἱατρειάν δὲ τῆς μελαγχολίας του, ὁ ἱατρός του τὸν συνεδούλευσεν ὄντα εἰς Βιένναν τῷ 1839 καὶ 1840· ἀγαπᾷ ὅσας δυνατὸν περισσοτέρας γυναῖκας, τὸ ὅποιον καὶ παραδέχθη ὁ Γεράρδος, σεβασμῷ φερόμενος πρὸς τοὺς χρησμοὺς τῶν Ἀσκληπιῶν, ἀλλὰ χωρὶς νὰ λαβῇ ἢ ψυχὴν του.

Ἐπέστρεψεν εἰς Παρίσιους διὰ νὰ κλαύσῃ τοὺς ἐν Βιέννῃ ἔρωτάς του ἐπὶ ἐνὸς τάφου τοῦ κοιμητηρίου τῆς γαλλικῆς πρωτεύουσας, συνεργαζόμενος εἰς τὸν Καλλιτέχνην (Artiste). καὶ τὸν Τύπον.

Μετ' ὀλίγον ἀναχωρεῖ πάλιν, συνοδοιπόρον ἔχων κατ' ἀρχάς τὸν Α. Δουμᾶ. Ἀλλὰ μετὰ πολλὰς περιπετειάς κατὰ τὸ νέον τοῦτο ταξιδιόν του εἰς θ' ἔμεινε ἀνευ ὁδολοῦ, ἡσθένησε τέλος βραδέως καὶ ἡ ἀσθένειά του ἐχαρακτηρίσθη ὡς παραφροσύνη.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ, ὁ Γεράρδος ἐπιχειρεῖ τὴν εἰς Ἀνατολὴν περιοδεῖαν του καὶ συγγράφει τὴν περιήγησίν του (Voyage en orient) ἐκ τῶν ὠραιότερων συγγραμμάτων τῆς νεωτέρας φιλολογίας. Ἐδημοσίευσεν ἐπίσης τὴν ἐν Ἑλλάδι περιήγησίν του ἐν τῷ Καλλιτέχνῃ, καθ' ὃν χρόνον (τῷ 1845) ἡ Ἐπιθεώρησις τῶν δύο κόσμων ἐδημοσίευσεν τὴν εἰς Ἀνατολὴν περιήγησίν του.

Ἐσχάτως ὁ Γεράρδος Νερβάλ ἐπρωτίθετο νὰ ἐπιχειρήσῃ νέαν εἰς τὴν Ἀνατολὴν περιήγησιν πειρῶντος εἰς τὰς παρούσας μάλιστα περιστάσεις. Αὐτὸ τοῦτο προτίθεται καὶ ὁ Μερὺ, ὁ ἐπιστήμιος φίλος του καὶ συνεργάτης. Θέλει συναντηθῇ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἑλλήσποντον.

Ὁ Νερβάλ, ὁ ἔχων τὸ βαλάντιον ὁμοιον τῷ πύθῳ τῶν Ἀναγνιδῶν, σήμερον εἶναι ὀλιγώτερον πλουσιος εἶποτε ἄλλοτε. Ἀλλὰ τῷ εἶναι ἀδιάφορον.

Εἶναι ὁ ἐνοχος καὶ ποιητικὸς Πλάνης Ἰουδαῖος τῆς συγχρόνου φιλολογίας. Θέλομεν τὸν ἰδεῖ διευθυνόμενον εἰς Κωνσταντινούπολιν μετὰ μόνας πέντε δραχμὰς· ἐν τῷ βαλάντιῳ καὶ μετὰ πολλὴν πίστιν εἰς τὴν Πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ.

Κ. Π.

ΟΚΤΑΗΜΕΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑ

Ἡ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΑΖΑΝΙΕΛΛΟΥ.

(Ἐπεισόδιον ἐκ τῶν *Revolutions d'autrefois*

τοῦ K. Pitre Chevalier).

(Συνέχεια ἴδε φυλ. 53).

Ἡ 12 Ἰουλίου καὶ ἕκτη ἡμέρα τῆς ἐπαναστάσεως ἔμεινεν ἐρυθρὰ εἰς τὴν μνήμην τῶν Νεα-

πολιτῶν, ἡ δὲ ἱστορία αὐτῆς πατροπαράδοτως μεταδίδεται μέχρι τῆς σήμερον ἔτι.

Ὅτε δὲ καταβέβλημένος ὁ ἀλιεὺς ἐπέστρεψε πλέον εἰς τὴν οἰκίαν του, ἡ νύξ ἐπλησίαζεν.

Ἡ δὲ Πουζολιανή, περιεκυκλωμένη ὑπὸ τῶν οἰκειῶν της οἵτινες ἐσπείσαν παρ' αὐτῇ, εἰς ἐναγώνιον εἶχεν ὑποπέσει ὑπνον κεκλιμένη ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ ἀδελφοῦ της.

Διεγερθεῖσα δὲ ἐκ τῶν κραυγῶν τοῦ λόγου τοῦ θανάτου, καὶ ἰδοῦσα τὸν σύζυγόν της ἀποκαμωμένον, κλονούμενον, αἱματόφυρτον καὶ κεκονιαμένον, μετ' ὅμμα ἀποπεπλανημένον καὶ γέλωτα παράφορον γελῶντα, μὴ ἀναγνωρίζοντα καὶ ἐλείπειν ἥτις τοσοῦτο τὸν εἶχεν ἀγαπήσει, ἡ δυστυχὴς γυνὴ ἐνόησεν ἅπασαν τὴν δυστυχίαν αὐτῆς καὶ ἀφείσα κραυγὴν ὅς εἰκν ἐρρίφη εἰς τὸν τράχηλόν του.

Ἄλλ' εἰς μάτην τὸν σφίγγει εἰς τὰς ἀγκάλας της καὶ ἐπιδαφιεύει τοὺς γλυκυτέρους λόγους· εἰς μάτην τῷ ὑπενθυμίζει πᾶν ὅ,τι δυνατόν νὰ φωτίσῃ τὴν μνήμην αὐτοῦ καὶ νὰ συγκινήσῃ τὴν καρδίαν του. Ὁ παράφρων ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἀρχικὴν αἰτίαν τῆς παραφροσύνης του καὶ ἐκλαμβάνων τὴν σύζυγόν του ὡς τὴν θυγατέρα τοῦ ἀντιβασιλέως, μετὰ φρίκης ἀπομακρύνεται αὐτῆς, ἔπειτα, συρόμενος κατὰ γῆς καὶ ἀποσπῶν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του, τὴν ζητεῖ συγχώρησιν κλαίων καὶ ὀδυρόμενος καὶ θέλει νὰ διασχίσῃ τὸ στῆθός του διὰ τοῦ ξίφους του.

Ἄλλ' ὁ γυναικάδελφός του, συντέμων τὸ μαρτύριον τοῦτο, τὸν ἀποπλίζει καὶ τὸν φέρει εἰς τὸ δώματίον του, ὅπου πίπτει ἀποκαμωμένος εἰς ὑπνον ληθαργικόν.

Ἐπειτα ὅλοι οἱ συγγενεῖς, θέλοντες νὰ σώσωσι τοῦλάχιστον τὴν Πουζολιανήν, τὴν σύρουσιν ἀπὸ τῆς ἀπαισίου οἰκίας, τὴν ἐμβιβάζουσιν εἰς λέμβον καὶ τὴν συναποφέρουσι μετ' ἑαυτῶν εἰς Ἀμάλφιον... Ἡ δυστυχὴς γυνὴ ἀνθίσταται καὶ θέλει νὰ μείνῃ παρὰ τῷ ἀλιεῖ... ἀλλ' ὁ ἀδελφός της τὴν καταπειθεῖ νὰ φύγῃ ὀρκιζόμενος ὅτι θέλει τῇ φέρει καὶ αὐτὸν τὴν ἐπαύριον, ἀφοῦ πρότερον προπαρασκευάσει τὸν λαόν.

Ἡ νύξ ἦν ἐξαισία, ὁ οὐρανὸς ἀστεροφεγγῆς, διαυγὴς ὁ κόλπος καὶ γαλήνιος, ὡς ἦν κατὰ τὸν πρῶτον ἐκεῖνον τῆς αὐτῆς οἰκογενείας πλοῦν, ὅτε ἐπορεύετο εἰς ἀνεύρεσιν τὴν εὐτυχίαν, ἣν ὁ ἄγγελος τοῦ Καρμῆλου τῇ παρέσχε. Ἄλλ' ἤδη οἱ δυστυχεῖς οὗτοι ἐφαίνοντο ὥστε συνοδεύοντες ἐπικήδειον πομπήν, διότι τῶνδ' εἰς τὸν τάφον ὠδήγουν τὴν ἐκλείψασαν αὐτῶν εὐτυχίαν.

Ἐν δὲ ὑπῆρχε τι ἱκανὸν νὰ παραμυθῇ τὴν ταλαίπωρον γυναῖκα, τοῦτο ἦν ἡ ἀπὸ τοῦ ἄδου τῆς Νεαπόλεως μετάβασις εἰς τὸν ἀπολεσθέντα παράδεισον τοῦ οἰκίσκου της, εἰς ὃν καὶ ἐφθασε περὶ τὴν πρωΐαν.

Μόλας δὲ τὰς σκληρὰς ἀναμνήσεις αἰ εἰς τὴν ψυχὴν της διήγειρε τὸ ἄσυλον τοῦτο, ἐναγκαλισθεῖσα ὁμῶς τὴν γηραίαν αὐτῆς μητέρα, ἡ Μαρία ἡσθάνθη ἀνακούφισιν τινὰ ψυχικὴν. Ἀνέπνευσεν ἐν